

Warszawa, 27 czerwca 2019 r.
KL/236/118/AZ/2019

Pani

Małgorzata Jarosińska-Jedynak

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju

Szanowna Pani Minister,

W związku z konsultacjami projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne (UD539) przedstawiamy kierunkowe stanowisko Konfederacji Lewiatan.

W zakresie dalszych uwag, Konfederacja Lewiatan wyraża poparcie dla uwag Izby Gospodarczej Towarzystw Emerytalnych do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne (projekt z dnia 27 maja 2018 r.) wyrażonych w stanowisku z 12 czerwca 2019.

Uprzejmie proszę o zapoznanie się ze stanowiskiem.

Z poważaniem,

Maciej Witucki

Prezydent Konfederacji Lewiatan

W załączeniu:

Stanowisko kierunkowe Konfederacji Lewiatan dotyczące projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne (UD539)

Stanowisko kierunkowe Konfederacji Lewiatan dotyczące projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z przeniesieniem środków z otwartych funduszy emerytalnych na indywidualne konta emerytalne (UD539)

Publiczny obowiązkowy system emerytalny w naszym kraju składa się z części opartej na umowie międzypokoleniowej i administrowanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) oraz części kapitałowej w postaci Otwartych Funduszy Emerytalnych (OFE) zarządzanych przez Powszechne Towarzystwa Emerytalne (PTE). Udział części kapitałowej został jednak zmniejszony do tego stopnia, że obecnie nie odgrywa ona znaczącej roli w systemie ubezpieczenia emerytalnego. Niewielki jest udział ubezpieczonych przekazujących część składki emerytalnej do OFE i niewielka jest część składki emerytalnej odprowadzana do OFE. W dodatku dopływ środków ze składek jest mniejszy niż odpływ w wyniku tzw. suwaka, czyli stopniowego przekazywania oszczędności z OFE do ZUS przez 10 lat poprzedzających osiągnięcie wieku emerytalnego.

Fundusze emerytalne powinny być relatywnie bezpiecznymi funduszami długoterminowego inwestowania. Trudno jednak prowadzić długoterminową politykę inwestycyjną i efektywnie zarządzać instytucją, której przyszłość jest niepewna, ponieważ ustawicznie jest podważana zasadność jej istnienia. Dlatego należy uznać za racjonalne dokonanie wyraźnego rozdziału na publiczny obowiązkowy system emerytalny, który będzie w całości oparty na międzypokoleniowych transferach, oraz prywatne dobrowolne instytucje oszczędzania na starość.

Po likwidacji OFE całe obowiązkowe składki emerytalne będą przekazywane na indywidualne konta w ZUS, a w momencie przejścia na emeryturę tzw. kapitał emerytalny będzie zamieniany na dożywotnie świadczenie. Ponieważ jest to system wzajemnego ubezpieczenia, w którym wysokość emerytury zależy od średniego dalszego oczekiwanego czasu życia, niemożliwe jest dziedziczenie niewykorzystanych środków. Środki niewykorzystane przez osoby umierające wcześniej niż wynosi średnia będą wykorzystane przez osoby żyjące dłużej od średniej.

Środki przekazane z OFE na Indywidualne Konta Emerytalne (IKE) staną się prywatne, będą podlegały dziedziczeniu, a właściciele będą mogli nimi swobodnie dysponować po osiągnięciu wieku emerytalnego. To rozwiązanie wiąże się z ryzykiem zbyt szybkiego wykorzystania środków przez osoby, którym brak samokontroli i dyscypliny finansowej, ale jest to cena, którą trzeba zapłacić za wyraźne rozdzielanie publicznego systemu emerytalnego i prywatnych instytucji oszczędzania na starość. Skoro oszczędności zgromadzone w IKE są prywatne, nie można ograniczać swobody ich wykorzystania, poza warunkiem osiągnięcia określonego wieku. Poza tym, w przypadku funkcjonowania wielu funduszy emerytalnych trudno jest zaoferować korzystną rentę dożywotnią, ponieważ oczekiwany czas życia na emeryturze zależy od płci, wykształcenia czy dochodów, a nie wiemy jaki będzie skład ubezpieczonych w poszczególnych funduszach. Wysokie ryzyko powoduje zaś obniżenie świadczenia.

Decyzję rządu należy więc ocenić pozytywnie z dwoma zastrzeżeniami.

Po pierwsze, operację trzeba przygotować bardzo dobrze technicznie, aby nie doprowadzić do zmniejszenia wartości aktywów. Oczekujemy od rządu pilnej i wyczerpującej odpowiedzi na pytania i wątpliwości zgłaszane przez zainteresowane podmioty.

Po drugie, apelujemy do rządu, aby podatek został pobrany w przyszłości przy wypłacie środków, a nie w momencie przekazania środków z OFE do IKE. Zapłata podatku z góry zmniejszy kapitał ludzi, tymczasem jego rolą jest pracować na rzecz obywateli. Nie wiadomo, jakie podatki będziemy płacić za dwie czy trzy dekady, ale mimo to, większość zainteresowanych wolałaby płacić podatek dopiero w chwili wypłaty oszczędności.

Konfederacja Lewiatan KL/236/118/AZ/2019

